

Sarmīte Janovskis-Ērenpreiss

Es nenācu šai vietā savu miegu izgulēt!

Augustdorfā – tur, kur gali satiekas...

Un satikāties ar! Nezinu, kā cītūr Vācijā, bet Teitoburgas mežu apkārtnē Dieviņš bija izkārtojies siltas, saulainas dienas mūsu saietam jūlija sākumā. Biju vienīgā, kas mēroja ceļu no Anglijas, – gana nervoza, jo ceļš lidmašīnā un vilcienā šķita gažāks nekā uz Latviju. Taču, kad nonācu vecā labā Minsterē, Aijas Ebdenes viesmīlīgajā dzīvoklī pašā pilsētas centrā, jutos gaidīta un droša, jo nākamā dienā uz Detmoldu ar vilcienu devāties jau trīs augustdorfiēši. Mums piedrojas mākslinieks Pēteris Purmalis, un divas stundas triecām, it kā būtu tikai vēl nesenti kušies.

Šeit jāpiemin, ka Augustdorfā bija bēgļu nometne no 1946. līdz 1958. gadam, turpat 12 gadus. Pirms tam šīs 1937. gadā celtās Nordlager kazarmas bija kalpojās par krievu gūstekņu nometni. 1945. gadā karām beidzoties, krievus atbrīvoja, lai repatriētu uz Plašo Dzimteni. Kamēr tas tika izkārtots, krievi jau bija paspējuši aiz atriebības dzērumā nodedzināt tuvējo Lopshornas medību muižu (mums tolaik stāstīja, ka muižkungs ar ģimeni iemesti akā un flīgelis pa virsu) un nogalināt vietējos savvaļas zirgus. Beidzamās atvadas - koka barakas bija pieķēzītas cilvēku izkārnījumiem – pat griesti, – tur bija darbojušies itin spējīgi akrobāti... Divas atejas celtnes (rozā mājiņas) bija izpostītas un nelietojamas. Turpretī daba, kaut ze-

si par bēgļu nometni tikai mums, latviešiem, vien. Tur kopā ar vietējo pilsētu Detmoldu, kur likti Augustdorfas skolas pirmamatī, glabājas arī latviešu Leģionāru arhīvs. Viesnīcā dzīvoja daudzi mūs tautas dižkoki – mūziķi prof. Jāzeps Vītols, Alberts Jērums, Longīns Apkalns, dzejnieki, rakstnieki, skolu dibinātāji/mācībspēki, prof. K. Kundziņš u.c. Tobrīd Hidesenu un Detmoldas kazarmas evakuēja uz Augustdorfu. Jaunā nometnē bija arī lietuvieši, igauņi, poļi, serbi un ukraiņi. Ar mūsu baltiešu brāļiem satiekām labi, taču slavu nometnes daļā, sauktā Monte Casino

Augustdorfā?” Daudzi bija vēl zidaiņi, mums, lielākiem bērniem, gaužām neinteresanti radījumi, citi vēl mūsu laikā nepiedzimuši! Pazišanās un gadugājums varēja noskaidrot, salīdzinot katra ceļasomā atvestās fotografijas. Palīdzēja arī tas, ka mūsu ir maz uz šīs zemes, toties katrs latvietis vai tā radagabals ir tautas labā ko panācis vai ar ko izcēlies, – tā par viņu ir lasīts presē vai dzirdēts dziesmu svētkos un citos sarīkojumos. Nu varēja vārdam „pielikt seju”. Pati es atstāju nometni 1951. gada beigās, nenobeigusi ģimnazijas otro klasi, lai ar ģimeni caur

metnes vadības, un 1958. gada augustā Kurts Hohmanns to slēdza. Atlikušie latviešu bēgļi un ģimnazija tika pārcelti uz Mins-teri.

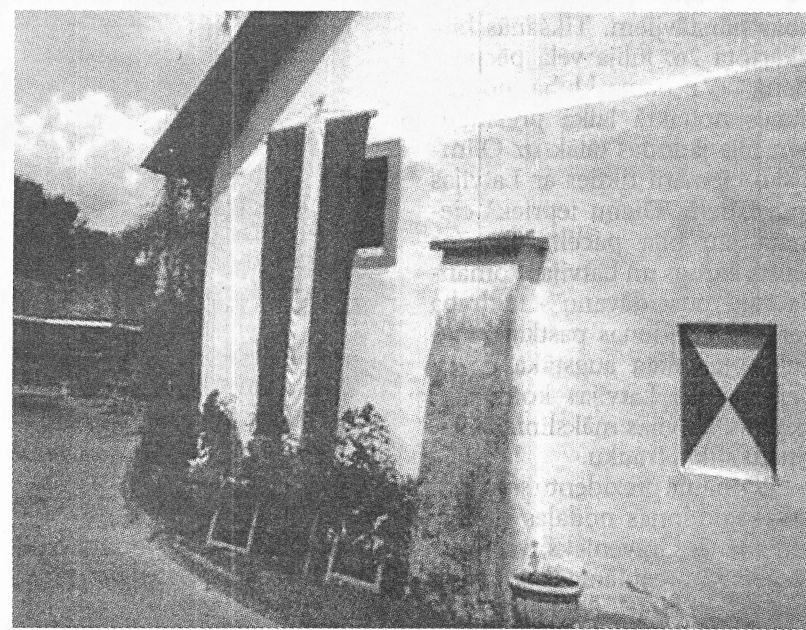
Tas īsumā par mūsu nometnes vēsturi. Tagad dažam labam, pēc 61 gada promienes atgriežoties pazīstamā vidē, visupirms jābaida gleznainais brauciens uz viesnīcu, 12 km attālo Rothensiek muižu, kurā pavadīsim trīs nakts. Detmoldas stacijā mūs (un arī citus bez riteņiem) sagaidīja vietējie - Ieva Rituma (Suermann) ar vīru Joachimu. Un labi, ka pašā Detmoldā apmesties visi kopā nevarējām. Muiža atrodas dziļu

no krievu gūstekņiem un analfabētiem Monte Casino...

Trešdien, 4. jūlijā, ap pusdienas laiku pagalmā no visām malām pamazām sāka plūst tauta. No Vācijas dienvidiem organizētāji Māra Apel-Blūmiņa ar vīru Volf-gangu, bagāžā - Ieviņa Picka (Emhardt) un ceļmalā salasīts liels margrietīņu un uzpirkstiņu pušķis, tāpat skaists ozollapu vainags ar sarkanbaltiem ziediem un Latvijas karoga lenti, – tas domāts Blombergas latviešu kapu piemineklim. No Dortmundas šī saieta līdzorganizētāja Rūta Siecnieks (Buklēvica), iz Latvijas Velga un Ģirts Zēgneri un Vija Bri-

Aija Ebdene uzrunā tautu

Mūsu viesnīca

vai Kamčatka, mums nebija ie-

Ventorfā (Wentorf) caurlaides

mežu ielokā, ar vecām celtnēm, gadere. Vistālākās gaidītās bija

me - neauglīgas smiltis, bija me-
žonīgi skaista, meža un izcirtumā
sēņu un ogu pārpilnība. Tāpat
Lopshornas krāsmatas mūs, vis-
maz pirmos gados, apgādāja ar
spaiņiem jāņogu. Krievu gūstek-
ņi gan lielākoties nonāca Sibīrijā.

Mūsu lielģimene bija viena no
pirmām, kas ieradās nometnē.
Mana 13 gadus vecā māsa Anita
atbrauca dienu pirms mums, lai
iztīrītu mums piešķirto 6 m gaŗo
istabu. Cenzdamās atturēt asaras,
jo nometnē ūdens bija noslēgts
un tīrāmie līdzekļi - pudele ku-
melišu tējas, smiltis un viršu vikš-
ķi. Nākamā dienā mūs atveda
angļu armijas smagās automaši-
nās no netālās Hidesenas pilsēti-
ņas viesnīcas "Skaidrais avots"
(Frische Quelle), kas bija kalpoju-

teikts spert kāju. Tur kaut cik
kārtību, sadarbībā ar angļu ma-
joru Young vienīgais ieviesa kāds
augstāka armijas ranga poļu
pans.

Kā jūrmalas smiltis paisumā
un bēgumā allaž mainījās nomet-
nes sastāvs, jo drīz vien sākās lielā
tautas staigāšana - izceļošana, tai
paša laikā pieplūstot klāt jauniem
tautiešiem, jo, tāpat kā mūs, vēlāk
arī Senni, Grēveni, Blombergu
u.c. pārcēla uz mūsu „meža no-
metni”. Iemesls - Augustdorfā vēl
bija latviešu ģimnazija, nu jau ar
trešo direktoru - Ansi Dreimani
no Grēvenes.

Minēto iemeslu pēc, pulcējoties
mūsu saietā, pirmais jautājums
dalībniekiem: „No kuŗa līdz kuŗam
laikam tava ģimene bija

nometni dotos uz ASV. Izceļo-
šana laimīgā kārtā neizdevās.
Tālāk nokļuva Anglijā. Tas nozī-
mēja, ka mūsu ģimnazijas turp-
māko laiku ar internātu un vi-
sām vēlākām izdarībām iepazinu
tikai pēc brāļa stāstījumiem. Tā-
pat gluži nesaskanēja mūsu abu
Augustdorfas nometnes zemes
kartes, ko zīmējām katrs atseviš-
ķi. Tos saietā viens otrs kārtīgi
palaboja un droši vien labotu vēl
tagad, jo arī barakas nometnē
mainija lietojumu un sastāvu.
Mūsu ģimene vien ir dzīvojusi
četrās dažādās barakās. Tā, pie-
mēram, Daniša (Daniševska)
pirmais veikals izcirtuma malā
vēlāk pārtapa par skolas internā-
tu. 1957. gada 31. jūlijā vācu di-
rektors Goetzels atteicās no no-

staļļiem un kūtim, ar laipnu, var-
būt mazliet „šokētu” saimnieci, -
Aija Ebdene savu smago ceļaso-
mu izkravāja viesnīcas ieejas zālē,
salielkot uz galda un gar sienu
grāmatas un informāciju par
mums vācu valodā, tostarp arī
Jaunsudrabiņu, "Mērnieku laikus"
un vietējo informāciju pašiem.
Grāmatas vēlāk tika izdalītas un
dāvātas visiem vācu amata vīriem
un sievietēm, kas mūs pieņēma
katrā apmeklējuma vietā. Aija
bija arī uzņēmusies būt mūsu
runassieva/diplomāte un ar sa-
vu ļoti labi pārdomāto sakāmo
drosmīgi uzrunāja „birģermeis-
tarus”, archivārus un nometnes
vācu armijas majoru. Aijai bija
visviens, vai viņa runas turēja
tautas namos, kā, piemēram, Au-
gustdorfas ciemā un Detmoldā,
vai pie Detmoldas parka ieejas,
kur tūristi lauzās cauri mūsu
baram uz labiercībām, vai saules
tveicē Blombergas kapsētas lat-
viešu nodaļā, vai uzrunājot majo-
ru autobusā. Tāpēc vien mēs lai-
kam gan būtu uzņemti tikpat
sirsnīgi - turpat vai kā savējie.
Divreiz mēs, baltieši, tikām no-
saukti par „virsslāņu” šķiru, un
tas nebija, tikai lai atšķirtu mūs

māsas Ziemeles - Līga (Stam) no
Nudžersijas un Valda no Aļaskas,
cepuri nōst! Žēl, ka no Amerikās
kontinenta laikam vairāk neva-
rējām gaidīt, - tos vilināja Milvo-
ku Dziesmu svētki ar savām pra-
sībām.

Drīz vien ieradās arī divas mū-
su gaidītās viesu grupas no Lat-
vijas: Dzintra Geka (Trimdas
bērnu pierakstītāja) ar savu ko-
mandu, gandrīz vai taisnā ceļa no
Sibīrijas, un prof. Janīna Kursīte
(Dzintara ceļš) ar savu svītu, lai
papētītu, kāda katram no mums
ir attieksme un jūtas pret dzinta-
ru, un apskatītu mūsu līdzatves-
tās rotas. Nu bijām „čupa un
pusass” un programma varēja
sākties. Tikai saimniecei radās
mazi pārpratumi, saskaņojot ista-
bas ar gulētājiem. Ar Ievīņu P.
bijām jau norunājušas dalīties
istabā, bet mums tika piešķirts
mazliet vairāk - laulības gulta!!
Arī ar to saimniecei radās maza
problēma - kas maksās par mat-
raci, kas par alu... Laikam jau
nebijām vienīgās. Mēs dzīvojām
šķīsti kā māsas un lēses kristīgi
nokārtojām.

(Turpinājums sekos)

Mēs atceramies

Pateicība

Mīlie augustdorfieši! Mūsu
Latvijas ekspedīcijas dalībnieki
esam atgriezušies mājās pēc divu
nedēļu Dzintara ceļa brauciena
pa Vāciju un Poliju. Daudz redzē-
jām, daudz safilmējām, inter-
vējām, ieraudzījām. TOMĒR
Augustdorfa bija un palika šī
brauciena maksimpunkts, par
ko esam visiem jums - gan

tiem, ko paspējām intervēt, gan
tiem, ko nepaspējām, - lielu pa-
teicību parādā. Galvenais konsta-
tējums - Dzintara ceļš mūsdien-
nās vairs tik daudz nenozīmē fi-
zisku kāda ceļa posmu, Dzintara
ceļš iet no sirds pie sirds.

Cieņā un pateicībā visu eks-
pedīcijas dalībnieku vārdā -
Janīna Kursīte

Es nenācu šai vietā savu miegu izgulēt!

Augustdorfā – tur, kur gali satiekas...

Pēc apsveikšanas (Aija, šoreiz basām kājām stāvēt uz pīta krēsla!) bija laiks doties uz Blombergas latviešu kapiem. Tik krāšņu, ziedu pilnu kapsētu nebiju redzējusi. Arī mūsu - latviešu kapu nodaļa un pieminekļi sakopti. Vietējais arhivārs Zorembas kungs uzrunā pastāstīja, ka par to rūpējas Blombergas pilsēta. Taču pēkšņi uzradās jauna sieviete - latviete Anda Martins,

Kopējā skaitā arī ikkatrs no mums, kas šajā vakarā te sēdēja. Katrs ar saviem piedzīvojumiem, atmiņām un pārdomām, viena maza statistikas daļiņa. Sveicienus no ASV sūtīja Daimants Hāzners.

Bija jau vēls, kad mūs iepazīstināja ar Dzintru Geku un viņas pavadoniem. Solīja vēl rādīt kādu viņas uzņemtu filmu, bet, tā kā jau biju tās redzējusi,

liels autobuss, lai vestu mūs uz Augustdorfu. Satraukums? Jā-atzīstas, jā. Lai tik nu nebūtu vilšanās, ka vietējā daba būs izpostīta. Vispirms jau prieks, ka vecais Dēriņkrogs (*Dörenkrug*) vēl stāvēja dažus simtus metru no nometnes vārtiem – uzposts, bet nedarbojas, iemesls nezināms. Tāpat nometnes vārti tajā pašā vietā, tikai tiem pagaidām paslīdējam gaŗām uz Augustdorfas ciemu. Autobusa pietātnes ārpus vārtiem uz ciemu un Pivitsshaidi/Detmoldu turpat vien. Arī ciems kā agrāk – viena gaŗa iela ar veco skolu, kurā mācījās arī vairāki bērni no mūsu nometnes, baznīca, Pagasta nams (*Rathaus*), pa kreisi tīrumi (vienā, ak vai to kaunu! - vācu zemnieks mani reiz pieķēra grauŗot zagtu kāli ar visām smiltīm), pa labi – mums pazīstamā meŗotā pakalnu ainava.

Jo sirsnīgi mūs pieņēma birģermeistars Dr. Vulfš (*Wulf*), kas ekrānā mums radīja vēsturiskus nometnes un apkārtnes attēlus. Entuziastiski tika stāstīta nometnes vēsture pirms mūsu laika, lai gan stāstītājs pats gados jauns. Klāt arī ciema arhivisti. Iegrieŗšanās Augustdorfas baznīcas kapos skumja. Palikuŗšas tikai divas rindas poŗu un baltieŗu kaŗavīru kapu zīmju. Kapi paŗi nolīdzināti – kur pieminēkļi? No kapsētas, kur apglabāts mans tēvs un patēvs, paņēmu līdzi sveķainu eglu cieķuru.

Un nu uz nometni paŗu – pie vārtiem liela zīme: ROMMEL KASERNE. Tur mūs sagaida

Pie Augustdorfas kazarmu vārtiem

Vēsturisks tanks

vietējā prese un kazarmu majors Klocke. Izrādās, majors un autobusa šoferis ir seni draugi, – abi mūs izvadāja pacietīgi, lēnām (pirmā “gaŗģi”) pa visiem nometnes ceļiem. Kazarmā ir

pēcāk vīrieŗi. Visus apkalpoja sīks polis. Nometne pat vairāk zaŗa nekā kādreiz mūsu priekulāji. Œeit stādīti vareni lapu koki. Tikai tālumā, redzot mūsu eglēm apauguŗo kamaniņu kalnu, varējam orientēties, kurā

Aija pasniedz dāvanu Dr. Vulfam Augustdorfas rātsnamā

kas ar ģimeni dzīvo un strādā Detmoldā jau 10 gadus. Viņa bija palīdzējusi atrast mums viesnīcu un puŗķojusi kapu pieminekli ar puŗķu podiem. Sajūsmā dzirdot, ka te dažas dienas uzturēŗies latvieŗi, viņa bija arī izķārtojusi viesnīcas atļauju mūs ik vakaru pēc savas darba dienas pacienāt ar lieliem kurvjiem siltu pīŗāgu un smalk-

pakavējos pārrunās zālē un devos ķubās. Nekāda liela gulēŗšana te nav – kā ķārtēji Dziesmu svētkos, agri no rīta jau uz stripas, lai nekavētu programmu. Turklāt bija jāiemācās “spēlēt sunīŗus”: Dzintra un Janīna mūs ķēŗa uz intervijām, vai diena, vai nakts. Nez kad viņas un viņu filmētāji atdusēŗās?

Ceturtdienas rītā piebrauca

kurvjiem siltu piragu un smākmaiziņu. Tie tik tautiski gāja pie sirds ar vēsu alus kausu! Paldies Andai un viņas mātei! Jutāmie īsti gaidīti no visām pusēm.

Kapsētā lielo koku ēnā pie pieminekļa sirsnīgu sprediķi teica diakone Laima Urdze no Brēmenes. Varonīgi nodziedājām mums pasvešu Dieva dziesmu savā meldijā (katrs savā..). Devāmies "mājup" vakariņās, lai pēc tam noklausītos Dr. Kārļa Kangera vēsturisko atskatu ar referātu *Latvieši Vācijā - Blombergā, Detmoldā, Augustdorfā*, kas lielākoties pamatots ar statistiku. Vai tiešām mūsu bija tik daudz - nācēji, gājēji, izceļotāji?

Diakone Laima Urdze teic sprediķi Blombergas kapos

otrs lielākais vācu armijas kaņavīru izvietojums – 4 000 kaņavīru, lielākais tanku *regiments* Eiropā. Redzējām mirdzošu tanku "beidzamos kliezienus", arī vecus un antīkus, un zaldātus tos uzpošam. Protams, no metnes būves ir jaunas, modernas, liela bazīca, vingrotava, sporta zāle un ēdamhalle, kur arī mēs, iebraukušie čigāni, par sīknaudu ēdām pusdienas kopā ar zaldātiem. No vecām celtnēm patuvu vārtiem biezos krūmos palikuši tikai kādas mūr a barakas pamati – pēc mana aprēķina pirts, kur sestdienās siltās dušās pēc skolas gājām sievietes,

nū, varējām orientēties, kuŗā debess pusē atrodamies. No tā pa mežsarga izcirstu stigu varēja laisties lejup uz "mazo" šoseju, apmēram 2 km līdz Pivitsheides-Detmoldas lielajai šosejai. Retai meitenei bija pa spēkam uzkāpt kalnā otram nobraucienam.

Paēduši un pamielojuši acis ar staltiem vācu kaņavīriem (bet, ak Kungs, ko viņi var pīpēt!), autobusā pateicāmies mūsu saimniekam/majoram, kas arī saņēma literātūras velti no Aijas, un ripojām tālāk.

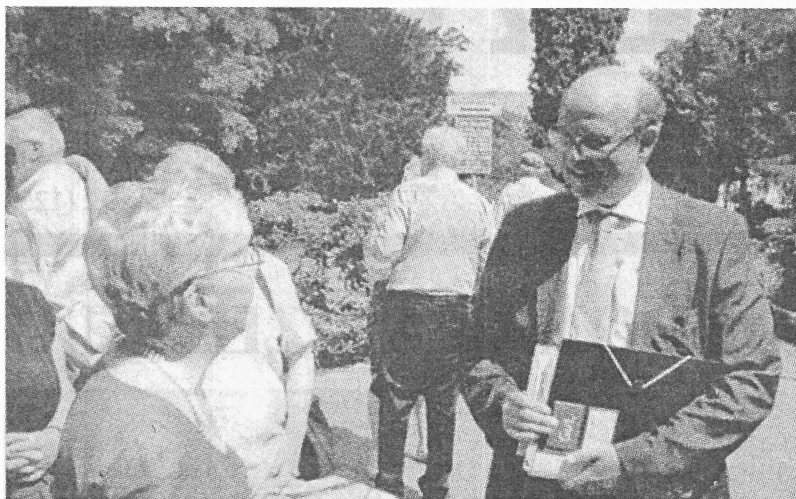
(Turpinājums sekos)

Sarmīte Janovskis-Ērenpreiss
(Nobeigums)

Es nenācu šai vietā savu miegu izgulēt! Augustdorfā – tur, kur gali satiekas...

Pie „Pricīgā Avota” Hermaņa pieminekļa pakājē nebija vērts braukt: viesnīca esot noplēsta līdz pamatiem, jo darījusi kaunu Hidesenas ciemam. Braucot tālāk, nostalgiski pakavējos domās pie tumšās puspagraba bumbotavas, kurā kādreiz dzīvojām mēs – septiņas dvēseles. Tāpat pie virtuvē vēl pēc kaŗa palikušajiem viesnīcas traukiem, uz katriem, pat uz olu biķeŗa, vācu kaŗavadonis Hermanis visā gaŗumā. Diez vai tur vēl tramvajs piestāja, lai aizvestu mūs uz skolu Detmoldā?

Tālāk īsi pieturējām pie romantiskā Donoperdiķa, kur bieži esam staigājuši un kuŗa tuvumā divas trauksmainas nedēļas pavadījām Bruņa Rubesa vadītā skautu/gaidu “Meŗa cūku no metnē” 1949. gadā. Un tad jau mūs gaidīja pats varenais Hermanis – uzbraucot pa likumoto meŗa ceļā, diezgan nepatīkami pārsteidza daudzie kioski un izpriecu vietas, taču tās drīz vien beidzās un mēs sākām kāpt kalnā. Un tur nu viņu redzējām – meŗa ieskautu, visā savā varenībā, pēc visiem šiem gadiem tikpat stalti pret debesīm slejot septiņus metrus gaŗo zobenu. Vakarā, kad skatījām fotogrāfijas, bija mazliet skumji, redzot augustdorfieŗu pulciņus pie pieminekļa gadu gaitā arvien vairāk sarukuŗus. Kāds nopūtās: „Jā, tāda ir dzīve...” Un labi, ka vēl ir pēc 60+ gadiem!

Detmoldas pilsētas galva sarunās parkā

audzināti bērni! Varbūt tāpēc, ka mums nekādas citas bagātības nebija, caur gadiem esam mūsu atmiņas glabājuši kā lielas vērtības. Ne jau mums trūka nodarbibu. Sākuma gadus, kad meŗi vēl bija pilni kaŗalaiku “labumu”, pat meitenes gāja savākt tur izrakumos pamestas ķiveres (ūdens neŗanai), kaŗavīru katliņus (ak, ja tam vēl bija vāks!), durkļus un duncus. Puiŗi metās vairāk uz patronām. Vēl vēlu piektdienas vakarā dzirdēju stāstu, kā zēni raŗojuŗi spridzekļus no armijas metalla gultu galvgaŗu „stobriem”, – īsumā tika stāstīts arī par paŗa spridzekļa pulveŗa gatavoŗanu. Taču bija jau vēls, un saimniece mūs ik pa laikiem ūŗināja, un tā nu es nedabūju pierakstīt ūŗo svaŗiŗo recepti. Citureiz

uzlūdza detmoldieŗus apciemot Latviju, Vitekas kundze mums atklāja, ka Detmoldas pilsēta “braŗojoties” ar Kauŗu Lietuvā. Jā, kas tad tur? Viens pagaŗŗ lēciens, un viņi varētu būt mūsu zemītē.

Detmolda ir bagāta pilsēta – mūs aprūpēja veseli trīs birŗermeistari. No Rāststnama devāmiem pilsētas apskatē. Mūsu ģids bija veselus 16 gadus šajā amatā nokalpojis zobārsts. Tikpat labi viņŗ varēja būt aktieris komiķis. Mazais vīriņŗ turpat vai dancodams mūs izsmēdināja ar savām asprātībām. Pa starpu satikām arī Detmoldas galveno birŗermeistaru Helleru pie parka vārtiem. Protams, uz sarunām. Tālāk enerŗiskais ģids mūs veda gaŗām Operas namam, kas gandrīz vienģigais no turienes man prātā pa-

Valda un Lģga Ziemeles no ASV

Rūta Buklēvica (Siecnieks) un Anda Martins

ģinām, gluŗi kā koridoriem, uz mazu, ūŗķību melnbaltu mājeļu ieskautu laukumiņu, kur atra-

atjaunotajai stacijai pamatus rokot, izcelta 500 kg anģļu(?) kaŗa laika bumba Vakara tālraide v-

„Jā, tāda ir dzīve...” Un labi, un tas es nedebēju pierakstīt so svarīgo recepti. Citureiz.

Vēl jau bija jāapciemoto Ekstersteini (*Externsteine*) – kā gan tāds dabisks milzu augsts smilšakmens krāvums, ūdens apskauts, varēja rasties meža vidū? Ikkatru reizi par to brīnums. Tagad šķietami vēl varenāks, jo ne prātā nenāca kāpt augšā un krustot dziļo aizu ar mazā tiltiņa palīdzību, lai nonāktu mazā, akmenī izveidotā viduslaiku svētnīcā. 1947. gadā netālu no šīs klinšu pakājes mums, guntiņām un mazskautiem, bija nometne. Ar lielām bailēm tiku tur uzvesta augšā, pār tiltiņu un atpakaļ uz vēdera pārvilkta aiz rokām, un bāla arī ačgārnis norāpos lejā. Tikpat šausmās bāla arī šajā dienā vēroju līdzbraucējus dižojoties uz tiltiņa, vicinām fotoaparātus (margas tik plānas, ka no apakšas nav saskatāmas). Lūdzu, lūdzu, kāpiet lejā - un prātīgi! Nekas, nekas mani tur nevilinātu augšā kāpt.

Tā pēc piecām šīs dienas saulainām atmiņu ekskursijām devāmies atpakaļ uz muižu, kur mūs sagaidīja vakariņas, bagātīgs pašapkalpošanās galds pagalmā zem saulesargiem. Un atmiņu vakars, ko vadīja Ģirts un Velga (Zaļkalns) Zēģneri. Ekrānā vesels klāsts fotogrāfiju, jau no Blombergas laikiem. Skaisti redzēt mūsu šo dienu organizētājas rātni stāvēt gan skolā, gan uz skatuves vai tautastērpos, cieši sapītām bizēm, – visbiežāk ļoti nopietnas. Tad arī apskatījām pašu līdzatvestās, lai minētu vārdus un gadus, kaut gan jāteic, ka tikai retai fotogrāfijai nebija pierakstīts gads un notikuma vieta. Cik bieži Anglijas „Straumēnu” arhīvā sakopotās dokumentācijās nav vajadzējis minēt visus šos „minamos” datus tiem, kas vēl palikuši. Mēs tomēr bijām kārtīgi

Operas namā, kas gandrīz vienīgais no turienes man prātā pa-

Augustdorfas latviešu ģimnazisti ar direktoru Ansi Dreimani, skolotājiem un Latvijas suni Duksi pie Hermaņa pieminēkļa 1950. gadā

Piektdienas rītā, dažādu privātautomašīnu sastāvā devāmies uz Detmoldas Rātsnamu, kur mūs sagaidīja birģermeistara vietniece Vitekas (*Witteck*) kundze. Uzrunas un apdāvināšana no abējām pusēm. Detmoldas grāmata tika mūsu vistālākajai viesei Valdai Ziemelei no Aļaskas. Kad Aija

licis, – tur kādreiz ar tramvaju braucām uz latviešu mākslinieku koncertiem un es vedu mūsu Maiju uz baletstundām pie balerīnas Siras Jirgens-Aigars. No rīta bijām pabraukuši gaŗām mūsu vecajai skolai un Leopolda kazarmām - nometnei. Nu mūsu ģids mūs vadāja pa šaurām ale-

maiz, skūtu meimantu majēju ieskaitu laukumiņu, kur atradās templis un piemiņas plāksne holokausta zaudētām vietējām žīdu ģimenēm. Ģids kļuva satraukti nopietns un paskaidroja, ka tas veidots pēc viņa ieteikuma un atbalsta, jo jau jaunībā pēc kara dziļi izjutis vainu par to, ko viņa tauta nodarījusi žīdiem vispār. Cik daudzveidīga un skaista ir Detmoldas pilsēta! Un vienīgās svešvalodas varēja dzirdēt tikai tūristu pulciņos. Mēs laikam bijām vislielākais starp tiem.

Jau iepriekšējā dienā pasūtīnātas pusdienas (katram pēc izvēles) ieturējām vecā brūzī/krogū pašā pilsētas centrā. Vēl kopā sēžot, jau izjutām šķiršanās skumjas, jo lielā daļa dalībnieku posās mājupceļā. Nolēmām, ja būtu jādzīvo kur citur, nevis savās pašreizējās mājās, mēs labprāt dzīvotu vai nu Detmoldā, vai tās mežainajā apkārtnē.

Atpakaļceļā Velga velējās redzēt slimnīcu, kurā ir dzimusi. Velti viņai vaicāt, kāda tad tā izskatījusies. Atradām, ar grūtībām novietojām automašīnu, un Ģirts izkāpa apstiprināt, vai tā ir. Atriezies teica, ka esot gan istā, tikai vecmāte nomainīta... Viesnīcā piektdienas vakarā bijām palikuši tikai kāds ducis. Toties vēl ilgi vakarējām, lai sestdien no rīta katrs dotos uz savu pusi. Vieglprātīgi norunājām pēc divi gadiem atkal tikties...

Mūs abas ar Aiju uz Minsteri ar auto veda Zēģneru pāris, lai pirms došanās atpakaļ uz Latviju pie Aijas pavadītu divas nakts, es - vienu. Un labi, ka tā, jo ar vilcienu uz Minsteri mēs abas ar Aiju nebūtu tikušas. Iebraucot pilsētā pēc bezbēdīgas mielošanās ar silķēm Minsteres tirgū, mēs padzirdējām, ka stacija slēgta, jo tur,

rot, izceļta 500 kg angļu(?) kara laika bumba. Vakara tālraidē varonis, kas šo turpat pārakmeņoto monsturu neitralīzējis, piebilda – ja bumba būtu sprāgusi, tad 200 m apkaimē Minsteri un arī viņš pats būtu tikai kara laika gruveši. Man vēl iesāvās prātā tie tūkstoši divriteņu, kas stāvēja ne tikai pie stacijas, bet arī pazemē, Eiropas vislielākajā riteņu noliktavā. Tas gan būtu zaudējums! Arī Aija pārvietojas ar šādu rīku, bet mierinot iebilda, ka viņas “zirgs” esot mājas pagrabā. Svētdienas rītā, gaidot vilcienu uz Diseldorfas lidlauku, domīgi vēroju dziļo bedri ar pāri tai delikāti nobalansēto kāpurķēžu racēju – tikai 3 metrus no perona, uz kuŗa stāvēju es. Kā kādam man miļam rakstniekam pēc ielēkšanās kara laika aptumšotajā Dancigas ostā - uniformā ar svarīgiem kara dokumentiem azotē, ģenerālis B. teicis: „Svešā zemē vajag uzmanīties!” Pārbaudīju bedri un savus dokumentus, pie viena apbrīnojot Vāczemes prasmi nokārtot visu ātri un veikli.

Šo pārskatu par mūsu saietu esmu rakstījis lielākoties mūsu neklātbūtnes augustdorfiēšiem, lai viņi, kaut arī no liela attāluma, varētu justies bijuši mūsu vidū un kārtīgi aprunāti. Ja esmu mazliet sajaukusi saieta kārtību, lūdzu mani atvainot, – dienu pirms izbraukšanas uz Vāciju, paslīdot uz mitriem akmeņiem pagalmā, kritu uz sava antīkā veļas ruļļa un ieguvu caurumu galvā (gan nelielu). Varbūt tur šis tas ir izbiris, bet nekad ne jau lielā pateicība mūsu meitenēm organizētājām – Mārai, Rūtai, Aijai, Ievai, Ieviņai, Velgai un Andai un viņu varonīgiem vīriem – Wolfgangam, Joachimam un Ģirtam. Vai tiešām pēc divi gadiem? – Lai nu tā būtu!